

CUPRINS

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE NR. 1	
NOȚIUNI INTRODUCTIVE	19
CAPITOLUL I	
ASPECTE GENERALE PRIVIND RELAȚIILE DE FAMILIE	19
1. Definirea familiei	19
2. Funcțiile familiei	19
CAPITOLUL II	
NOȚIUNEA, OBIECTUL, IZVOARELE ȘI PRINCIPIILE GENERALE	
ALE DREPTULUI FAMILIEI	21
1. Noțiune.....	21
2. Obiect.....	21
3. Izvoare.....	22
4. Principii generale	24
CAPITOLUL III	
UNIUNEA LIBERĂ (CONCUBINAJUL) ȘI LOGODNA	28
1. Uniunea liberă (concubinajul)	28
2. Logodna	29
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE NR. 2	
CĂSĂTORIA	33
CAPITOLUL I	
NOȚIUNEA, NATURA JURIDICĂ ȘI CARACTERELE CĂSĂTORIEI	33
1. Noțiune.....	33
2. Natura juridică	34
3. Caractere juridice	35
CAPITOLUL II	
CONDIȚIILE ÎNCHEIERII CĂSĂTORIEI	37
1. Noțiuni introductive.....	37
2. Condiții de fond	37
3. Lipsa impedimentelor (pedicilor) la căsătorie	41
4. Condiții de formă	43

CAPITOLUL III	
EFFECTELE CĂSĂTORIEI	48
1. Noțiune.....	48
2. Clasificare.....	48
3. Efectele căsătoriei cu privire la relațiile personale dintre soți.....	48
4. Efectele căsătoriei cu privire la relațiile patrimoniale dintre soți	49
4.1. Analiza	49
4.2. Regimul matrimonial	50
4.3. Bunurile comune ale soților	52
4.3.1. Criterii de determinare a bunurilor comune.....	52
4.3.2. Analiza criteriilor de determinare a bunurilor comune	52
4.3.3. Dovada bunurilor comune	53
4.3.4. Drepturile soților asupra bunurilor comune.....	53
4.3.5. Prezumția mandatului tacit reciproc	54
4.3.6. Împărțirea bunurilor comune în timpul căsătoriei	55
4.4. Bunurile proprii ale soților	57
4.5. Bunuri dobândite în timpul căsătoriei a căror natură este controversată.....	60
4.6. Aspecte patrimoniale derivând din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.....	63
4.7. Datoriile soților	64
5. Efectele căsătoriei cu privire la capacitatea de exercițiu a soțului minor	67
CAPITOLUL IV	
NULITATEA CĂSĂTORIEI	68
1. Noțiune.....	68
2. Cazuri de nulitate absolută.....	68
3. Cazuri de nulitate relativă	71
4. Regimul juridic al nulității căsătoriei	72
5. Aspecte procedurale	72
6. Efectele nulității căsătoriei	73
6.1. Precizări prelabile	73
6.2. Efecte	73
6.2.1. Regula	73
6.2.2. Excepția – Căsătoria putativă.....	74
CAPITOLUL V	
ÎNCETAREA CĂSĂTORIEI	77
1. Noțiune.....	77

2. Cazuri	77
3. Analiza	77
4. Efecte	78

CAPITOLUL VI

DEFACEREA CĂSĂTORIEI.....	79
1. Noțiune.....	79
2. Concepția legiuitorului român privind divorțul	79
3. Procedura divorțului	79
3.1. Instanța competentă	79
3.2. Calitatea procesuală	80
3.3. Cererea de divorț	81
3.4. Întâmpinarea	82
3.5. Cererea reconvențională	82
3.6. Măsuri provizorii pe timpul procesului de divorț	83
3.7. Prezența personală a soților	83
3.8. Prezența obligatorie a reclamantului	83
3.9. Citarea pârâtului în anumite situații	84
3.10. Caracterul ședinței de judecată	84
3.11. Regimul probelor	84
3.12. Actele de dispoziție ale părților	84
3.13. Hotărârea de divorț	85
3.14. Căi de atac împotriva sentinței pronunțată în materie de divorț.....	85
3.15. Data desfacerii căsătoriei	87
4. Efectele desfacerii căsătoriei	87
4.1. Efecte cu privire la relațiile personale dintre soți	87
4.2. Efecte cu privire la relațiile dintre soții-părinți și copii	89
4.3. Efecte cu privire la capacitatea de exercițiu a soțului minor.....	91

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE NR. 3

RUDENIA ȘI AFINITATEA	95
-----------------------------	----

CAPITOLUL I

RUDENIA	95
1. Noțiune.....	95
2. Clasificare.....	95
3. Gradul de rudenie.....	96
4. Efecte	97
5. Durata.....	97

6. Dovada	97
-----------------	----

CAPITOLUL II

AFINITATEA (ALIANȚA)	99
----------------------------	----

1. Noțiune.....	99
2. Gradul de afinitate.....	99
3. Durata.....	99
4. Dovada	99
5. Efecte	100

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE NR. 4

FILIAȚIA	103
-----------------------	-----

CAPITOLUL I

ASPECTE GENERALE PRIVIND FILIAȚIA.....	103
--	-----

1. Noțiune.....	103
2. Clasificare.....	103

CAPITOLUL II

FILIAȚIA FAȚĂ DE MAMĂ (MATERNITATEA)	105
--	-----

1. Aspecte generale privind stabilirea filiației față de mamă	105
1.1. Elementele stabilirii filiației față de mamă (maternității)	105
1.2. Modalitățile stabilirii filiației față de mamă (maternității).....	105
2. Stabilirea filiației față de mamă prin certificatul de naștere	105
2.1. Certificatul de naștere	105
2.2. Posesia de stat (folosirea stării civile).....	106
2.3. Concordanța dintre certificatul de naștere și posesia de stat (folosirea stării civile)	106
2.4. Cazurile în care se poate pune în discuție starea civilă a copilului	106
2.5. Contestarea filiației față de mamă (maternității) ce rezultă din certificatul de naștere eliberat pe baza înregistrării nașterii	107
3. Stabilirea filiației față de mamă prin recunoaștere	107
3.1. Noțiune	107
3.2. Natura juridică	107
3.3. Caractere juridice	107
3.4. Formele recunoașterii.....	108
3.5. Capacitatea cerută pentru recunoaștere	108
3.6. Cazurile de recunoaștere	108

3.7. Copiii care pot fi recunoscuți	109
3.8. Efectele recunoașterii	109
3.9. Înscrierea recunoașterii	110
3.10. Contestarea filiației față de mamă (maternității) ce rezultă din certificatul de naștere, eliberat pe baza recunoașterii	110
3.11. Nulitatea recunoașterii	110
4. Stabilirea filiației față de mamă prin hotărâre judecătorească	111
4.1. Noțiuni	111
4.2. Cazuri	111
4.3. Situații speciale	111
4.4. Calitatea procesuală	112
4.5. Termen	112
4.6. Obiect	113
4.7. Proba	113
4.8. Efectele hotărârii irevocabile de admitere a acțiunii	113
4.9. Înregistrarea hotărârii	113
4.10. Contestarea filiației față de mamă (maternității) ce rezultă din certificatul de naștere eliberat pe baza hotărârii judecătorești de stabilire a filiației	113

CAPITOLUL III

FILIAȚIA FAȚĂ DE TATĂ (PATERNITATEA)	114
1. Aspecte introductive	114
1.1. Noțiuni	114
1.2. Clasificare	114
1.3. Moduri de stabilire a paternității	114
2. Prezumția timpului legal al concepției copilului	115
2.1. Conținut	115
2.2. Caracterul prezumției	115
2.3. Mod de calcul	115
3. Paternitatea din căsătorie	115
3.1. Stabilirea paternității din căsătorie	115
3.1.1. Prezumțiile de paternitate	115
3.1.2. Forța probantă a prezumțiilor de paternitate	116
3.2. Conflict de paternitate (dubla paternitate)	117
3.2.1. Noțiuni	117
3.2.2. Cazuri	117
3.2.3. Rezolvare	117
3.2.4. Efectul înlăturării prezumției de paternitate a copilului născut în timpul căsătoriei	117

3.3. Tăgăduirea paternității din căsătorie	118
3.3.1. Noțiuni	118
3.3.2. Cazuri.....	118
3.3.3. Instanța competentă	118
3.3.4. Calitatea procesuală	118
3.3.5. Termen.....	119
3.3.6. Aspecte probatorii	120
3.3.7. Efectele admiterii acțiunii.....	120
3.4. Contestarea paternității din căsătorie	121
3.4.1. Noțiuni	121
3.4.2. Cazuri.....	121
3.4.3. Instanța competentă	121
3.4.4. Calitatea procesuală	121
3.4.5. Termen.....	121
3.4.6. Mijloace de probă	122
3.4.7. Efectele admiterii acțiunii.....	122
4. Paternitatea din afara căsătoriei.....	122
4.1. Aspecte generale	122
4.2. Stabilirea filiației față de tată prin recunoaștere (recunoașterea de paternitate)	123
4.3. Stabilirea filiației față de tată prin hotărâre judecătorească	127

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE NR. 5
SITUAȚIA LEGALĂ A COPILULUI..... 133

CAPITOLUL I

ASPECTE INTRODUCATIVE..... 133

1. Noțiuni.....	133
2. Sediul materiei.....	134
3. Principii aplicabile în materia drepturilor copilului	134

CAPITOLUL II

DREPTURILE COPILULUI 135

1. Răspunderi privind drepturile copilului	135
2. Drepturile copilului	135
2.1. Drepturi și libertăți civile.....	135
2.2. Drepturi privind mediul familial și îngrijirea alternativă	142
2.3. Drepturi referitoare la sănătatea și bunăstarea copilului	143
2.4. Drepturi vizând educația, activitățile recreative și culturale	144

CAPITOLUL III	
EGALITATEA ÎN FAȚA LEGII A COPIILOR DIN CĂSĂTORIE CU CEI DIN AFARA CĂSĂTORIEI.....	146
1. Principii.....	146
2. Particularități.....	146
UNITATEA DE ÎNVĂȚARE NR. 6	
ADOPTIA.....	151
CAPITOLUL I.....	151
ASPECTE INTRODUCATIVE PRIVIND ADOPTIA (ÎNFIEREA).....	151
1. Noțiunea adopției (înfierii).....	151
2. Felurile adopției (înfierii).....	152
CAPITOLUL II.....	153
CONSIDERAȚII INTRODUCATIVE PRIVIND ADOPTIA REGLEMENTATĂ DE LEGEA NR. 273/2004.....	153
1. Noțiune.....	153
2. Scop.....	153
3. Principii.....	153
4. Structura.....	154
5. Natura juridică.....	154
CAPITOLUL III	
CONDIȚIILE ADOPTIEI.....	155
1. Clasificare.....	155
2. Condiții de fond (<i>stricto sensu</i>).....	155
4. Condiții de formă.....	161
4.1. Categori.....	161
4.2. Analiza condițiilor de formă.....	161
4.2.1. Forma actelor juridice ale păților.....	161
4.2.2. Procedura adopției.....	162
4.2.2.1. Procedura adopției interne.....	162
4.2.2.2. Procedura adopției internaționale.....	170
CAPITOLUL IV	
EFACTELE ADOPTIEI.....	174
1. Considerații preliminare.....	174
1.1. Data de la care se produc efectele.....	174
1.2. Natura relațiilor care se creează între adoptator și adoptat.....	174

2. Efectele adopției.....	174
---------------------------	-----

CAPITOLUL V

ÎNCETAREA ADOPTIEI	179
1. Cazuri	179
2. Analiza cazurilor de încetare a adopției	179
2.1. Desfacerea adopției	179
2.2. Nulitatea adopției.....	180

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE NR. 7

OBLIGAȚIA LEGALĂ DE ÎNTREȚINERE	186
--	------------

CAPITOLUL I

ASPECTE INTRODUCATIVE.....	186
1. Noțiuni.....	186
2. Fundament.....	187
3. Natura juridică	187
4. Caractere juridice	187
5. Persoanele între care există obligația legală de întreținere.....	189
6. Ordinea în care se datorează întreținerea	190

CAPITOLUL II

CONDIȚIILE DE EXISTENȚĂ ALE OBLIGAȚIEI LEGALE DE ÎNTREȚINERE	193
1. Clasificare.....	193
2. Analiza	193
2.1. Condiții privitoare la creditor	193
2.2. Condiții privitoare la debitor	195

CAPITOLUL III

CATEGORII DE OBLIGAȚII LEGALE DE ÎNTREȚINERE	197
1. Obligația de întreținere dintre soți	197
1.1. Reglementare.....	197
1.2. Fundament.....	197
1.3. Situații în care se pot afla soții.....	197
1.4. Condiții	198
2. Obligația de întreținere dintre foștii soți.....	198
2.1. Reglementare.....	198
2.2. Fundament.....	199

2.3. Natura juridică	199
2.4. Condiții	199
2.5. Data de la care se acordă întreținerea	199
2.6. Durata întreținerii	200
2.7. Cuantumul întreținerii	200
3. Obligația de întreținere dintre părinți și copii	201
3.1. Reglementare	201
3.2. Forme	201
3.3. Fundament	201
3.4. Obligația de întreținere dintre părinți și copiii minori	201
3.5. Obligația de întreținere dintre părinți și copiii majori	204
4. Obligația de întreținere a soțului care a contribuit la întreținerea copilului celuilalt soț, față de acel copil	205
5. Obligația de întreținere a copilului întreținut de către soțul părintelui său, față de cel care l-a întreținut	206
6. Obligația de întreținere a celui care a luat un copil pentru a-l îngrijii sau proteja temporar	206
7. Obligația de întreținere a moștenitorului persoanei care a fost obligată la întreținerea unui minor sau care, fără a avea obligația legală, i-a dat acestuia întreținere, față de acel minor	207

CAPITOLUL IV

EXECUTAREA ÎNTREȚINERII	208
1. Obiectul întreținerii	208
2. Cuantumul întreținerii	208
3. Data de la care se datorează întreținerea	208
4. Felul și modalitățile de executare a obligației de întreținere	208

CAPITOLUL V

ÎNCETAREA OBLIGAȚIEI DE ÎNTREȚINERE	210
1. Cazuri	210
1.1. Încetarea unei condiții generale	210
1.2. Încetarea unei condiții speciale	210
1.3. Moartea debitorului și/sau creditorului obligației de întreținere	211

CAPITOLUL VI

ASPECTE PROCEDURALE	212
1. Competența	212
2. Calitatea procesuală	212
2.1. Calitatea procesuală activă	212

2.2. Calitatea procesuală pasivă	213
3. Aspecte probatorii	213
4. Regimul juridic al hotărârii judecătorești	213
5. Executarea hotărârii judecătorești	213

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE NR. 8	
OCROTIREA MINORULUI	217

CAPITOLUL I	
OCROTIREA PĂRINTEASCĂ	217
1. Noțiuni	217
2. Principii	218
3. Drepturile și îndatoririle părintești	219
3.1. Drepturi și îndatoriri părintești referitoare la persoana minorului	219
3.2. Drepturi și îndatoriri părintești referitoare la bunurile minorului	221
4. Exercițarea ocrotirii părintești	222
4.1. Scop	222
4.2. Forme	222
4.3. Exercițarea ocrotirii părintești de către ambii părinți	222
4.4. Exercițarea ocrotirii părintești de către un singur părinte	222
5. Sancțiunile aplicabile în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a ocrotirii părintești	224
5.1. Clasificare	224
5.2. Sancțiunile de dreptul familiei	224

CAPITOLUL II	
PROTECȚIA ALTERNATIVĂ	227
1. Beneficiari	227
2. Forme	227
3. Tutela minorului	227
3.1. Noțiuni	227
3.2. Caractere juridice	228
3.3. Principii	228
3.4. Instituirea tutelei minorului	228
4. Curatela minorului	232
4.1. Noțiuni	232
4.2. Natura juridică	232

4.3. Instituirea curatelei minorului	232
4.4. Drepturile și îndatoririle curatorului	232
4.5. Încetarea curatelei minorului	233

CAPITOLUL III

PROTECȚIA SPECIALĂ A COPILULUI LIPSIT, TEMPORAR SAU DEFINITIV, DE OCROTIREA PĂRINȚILOR SĂI.....

1. Aspecte generale	234
1.1. Noțiuni	234
1.2. Durata.....	234
1.3. Măsuri de protecție specială.....	234
1.3.1. Categoriile	234
1.3.2. Beneficiarii	235
1.3.3. Stabilire și aplicare.....	235
1.3.4. Dreptul la acțiune în justiție	235
1.3.5. Dreptul copilului față de care a fost luată o măsură de protecție specială de a menține relații cu alte persoane.....	236
2. Analiza măsurilor de protecție specială.....	236
2.1. Plasamentul	236
2.1.1. Noțiuni	236
2.1.2. Condiții	236
2.1.3. Scopuri	237
2.1.4. Organele competente	237
2.1.5. Efecte	237
2.2. Plasamentul în regim de urgență.....	238
2.2.1. Noțiuni	238
2.2.2. Condiții	238
2.2.3. Scopuri	239
2.2.4. Organele competente	239
2.2.5. Efecte	239
2.3. Supravegherea specializată	240
2.3.1. Noțiuni	240
2.3.2. Copiii față de care se poate dispune măsura supravegherii specializate	240
2.3.3. Organele competente	240

CAPITOLUL IV

PROTECȚIA COPILULUI CARE A SĂVÂRȘIT

O FAPTĂ PENALĂ ȘI NU RĂSPUNDE PENAL.....

1. Categoriile de măsuri	241
--------------------------------	-----

2. Organele competente.....	241
3. Criterii de alegere a măsurii	241
4. Plasamentul	241
4.1. Plasamentul în familia extinsă sau în cea substitutivă.....	241
4.2. Plasamentul într-un serviciu de tip rezidențial specializat.....	242
5. Supravegherea specializată	242
6. Interdicția de a se da publicității anumite date.....	243

CAPITOLUL V

PROTECȚIA COPILULUI ÎMPOTRIVA EXPLOATĂRII.....	244
1. Aspecte comune.....	244
1.1. Dreptul de protecție împotriva exploatării	244
1.2. Sesizarea organelor competente	244
1.3. Obligații privind readaptarea și reintegrarea copilului.....	244
2. Protecția copilului împotriva exploatării economice	245
2.1. Dreptul de protecție împotriva exploatării economice.....	245
2.2. Reintegrarea școlară	245
3. Protecția copilului împotriva consumului de droguri.....	245
3.1. Dreptul de protecție împotriva consumului de droguri.....	245
3.2. Interdicția vânzării de solvenți copiilor	245
4. Protecția copilului împotriva abuzului sau neglijenței.....	245
4.1. Noțiuni	245
4.2. Interdicții.....	246
4.3. Sesizare.....	246
4.4. Obligațiile direcției generale de asistență socială și protecția copilului.....	246
4.5. Aspecte procedurale.....	247

CAPITOLUL VI

ASPECTE PROCEDURALE COMUNE.....	249
1. Competența.....	249
1.1. Competența materială.....	249
1.2. Competența teritorială	249
2. Procedura	249
3. Regimul juridic al hotărârii judecătorești	250
4. Calea de atac și termenul de exercitare.....	250